

nfo

Koninklijke
Nederlandse
Fruittelers
Organisatie

D

Deltaplan
Agrarisch
Waterbeheer

Water in de fruitteelt

Actieplan fruitsector 2025

Fruitteelt kan niet zonder water

Het klimaat en de maatschappij veranderen. Daar willen we rond het thema water op inspelen. De fruitteelt wil de omgeving niet of minimaal belasten met haar teelten. Ook heeft de sector goed water nodig om goed hard- en zachtfruit te kunnen telen. Met dat water wil de sector duurzaam, goed en efficiënt omgaan.

De sector heeft goed water nodig voor:

- Nachtvorst bestrijding. Dat vindt plaats in een periode waarin er vaak voldoende water is.
- Hitteschade bestrijding. Dat vindt plaats in hete en vaak droge perioden, waarbij het fruit gekoeld moet worden. Hierbij kan vlot een gebrek aan goed water ontstaan in fruitteeltgebieden.
- Groei in droge perioden.

De beschikbaarheid van dit goede water is niet vanzelfsprekend en geeft uitdagingen.

Wateropgaven in de fruitsector

De wateropgaven voor de fruitsector richten zich met name op gewasbescherming en waterbeschikbaarheid.

Gewasbescherming

De beheersing van ziekten en plagen is een belangrijke voorwaarde voor de productie van kwalitatief goed fruit. Een juiste balans tussen preventieve maatregelen en de inzet van gewasbeschermingsmiddelen is nodig voor een goede plantgezondheid. Gewasbescherming geeft emissies, ook naar het water. Op dit moment worden in de landelijke meetpunten geen overschrijdingen van 'fruitmiddelen' gemeten. We sluiten echter niet uit dat in de watergangen op weg naar die landelijke meetpunten overschrijdingen zijn te meten. En zelfs als dit niet zo zou zijn, willen we er alles aan doen om emissies van gewasbeschermingsmiddelen en mineralen zo veel mogelijk te beperken. Om een goed middelenpakket te krijgen en te behouden moet de sector er alles aan doen aan het tegengaan van emissies.

Daarbij denken we aan:

● Bronaanpak:

- Het voorkomen van middelengebruik door weerbare gewassen op biodiverse percelen te telen.
- De middelen daar krijgen waar ze werken met hulp van optimale spuittechniek.
- Dit vraagt niet alleen de juiste mechanisatie, maar ook de juiste instellingen van die mechanisatie. De machine is zo ingesteld en wordt zo gebruikt dat de hoge driftreducties worden behaald.
- Dat betekent ook de juiste 'instelling' van de gebruiker/teler om een en ander correct af te stellen en vertrouwen te hebben in de emissiearme technieken.
- Naleving van de gebruiksvoorschriften van gewasbeschermingsmiddelen.
- Erfemissie voorkomen.

● Eventuele emissies opvangen. Daar liggen kansen die we graag nader willen verkennen, zoals:

- Werken met teeltvrije zones. Dit vraagt nader onderzoek voordat deze aanpassing in de bedrijfsvoering praktijkrijp is.
- Door singels om de percelen te planten, bij voorkeur met planten die de biodiversiteit versterken.

Waterbeschikbaarheid

Goed water is schaars, zeker in perioden waarin er veel vraag naar water is, ook door andere sectoren. Daarnaast wordt er behoorlijk wat fruit geteeld in gebieden die verzilt zijn of waarin het risico op verzilting toeneemt. Daarom moeten we als sector zuinig omgaan met goed en zoet water.

Concreet zien we de volgende opgaven:

- Het water beter vasthouden in de bodem door de bodem te optimaliseren.
- Het water toedienen op momenten waarop de verdamping beperkt is.
- Technieken om waterverlies te voorkomen door ontwikkelen. Daarbij denken we aan technische oplossingen zoals:
 - Fertigatie- en irrigatietechnieken (slangen) optimaliseren.
 - Systemen optimaliseren om de gewassen met water te koelen om zonneshade te voorkomen.
 - Ondergrondse systemen door te ontwikkelen in de sector, zoals peilgestuurde drainage
- Teeltsystemen door ontwikkelen in verzilte gebieden. Concreet denken we daarbij aan:
 - Het opvangen van zoet water in de bodem (zoetwaterbellen, peilgestuurde drainage etc).
 - Het opvangen van zoet water in bassins. Deze kunnen gevuld worden in 'zoete periodes', dit zijn periodes met veel regenval. De sector kan in die periodes helpen om het watersysteem te ontlasten door het zoete water op te slaan.

Mineralen

De emissie van mineralen is in de fruitteelt geen issue; percelen worden zeer matig bemest om te voorkomen dat de planten meer blad en hout dan vruchten produceren.

In gesprek over nu, morgen en overmorgen

We willen zicht krijgen op de vraagstukken die belanghebbenden zien voor de sector, nu, morgen en overmorgen. Daarvoor zijn we in gesprek met de waterschappen in de fruitteeltgebieden, in afstemming met de regionale DAW-coördinatoren. Indien nodig betrekken we andere partijen bij deze gesprekken zoals provincies en bijvoorbeeld SALTA, het kenniscluster rond verzilting.

Zo willen we kennis ontwikkelen die inspeelt op de gezamenlijke wateropgaven, zowel op gebied van kwaliteit als kwantiteit. Dit willen we (blijven) doen met een projectmatige aanpak. Samen met de waterschappen en mogelijke financiers willen we projecten ontwikkelen en deze met ondersteuning van provinciale middelen in uitvoering zien te krijgen.

Wat doen we in 2025?

We willen bestaande kennis beter benutten en het 'waterbewustzijn' van fruittelers vergroten. Hiervoor kunnen we het netwerk van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) en de communicatiekracht van de NFO goed benutten.

Dat doen we op meerdere manieren:

- We doen een velddemo naar het versterken/ beter doorlaatbaar maken van zware grond door diepwortelende groenbemesters te laten groeien in de 'grasbanen' tussen de fruitbomen.
- We organiseren een DAW Waterkaravaan/ kennisdag rondom verzilting als verdieping op de waterdag voor telers die daar mee te maken hebben.
- We wisselen kennis en ervaring uit, onder andere door het delen van resultaten uit regionale (UP) pilotprojecten, via artikelen en door het organiseren van een 'waterdag'. Op deze waterdag kunnen telers praktische workshops over onder andere spuittechniek en waterstrategie op het bedrijf volgen.
- We gaan kijken of de sector beter en slimmer om kan gaan met bodemvochtsensoren en een optimale verhouding lucht – zuurstof in de bodem.
- Naar voorbeeld van het bodemproject van Flevoland komt er in 2025 een soortgelijke aanpak in Noord-Holland en andere regio's, mochten zij daar belangstelling voor hebben.
- Binnen de NFO is in 2024 de bestuurlijke themagroep water opgericht, die zich met name richt op waterbeschikbaarheid. Deze nieuwe themagroep wisselt kennis en ervaring uit over het thema gewasbeschermingsmiddelen en het eigen thema waterbeschikbaarheid met de themagroepen 'teelt en omgeving' en 'houtig klein- en steenfruit en zachtfruit'.

Leer van elkaars ervaringen

Demobedrijven fruitteelt

Het DAW kent een netwerk aan demobedrijven, waaronder drie in de fruitteelt. DAW Demobedrijven zijn net als jou op zoek naar oplossingen voor het beter vasthouden van water, verbeteren van de bodem, slim (kunst)mest uitrijden en werken aan een toekomstbestendig bedrijf. Tijdens een bezoek aan een DAW Demobedrijf ga je met elkaar in gesprek over wat wel en niet werkt in de praktijk. Ze houden informatieve bijeenkomsten, praktijkdemonstraties en delen hun kennis en ervaringen.

www.agrarischwaterbeheer.nl/demobedrijven

Anco van Garderen

Schalkwijk (Utrecht)

Teelt: rode bessen en bramen

Werkt aan: waterkwaliteit verbeteren, af- en uitspoeling verminderen, emissies verminderen, ziekten en plagen bestrijden

Bas en Lena Zevenbergen

Klaaswaal (Zuid-Holland)

Teelt: peren

Werkt aan: Ziektes en plagen bestrijden op een natuurlijke manier, emissies verminderen, biodiversiteit bevorderen, waterkwaliteit verbeteren, af- en uitspoeling verminderen

Peter de Gendt

Nieuw-Namen (Zeeland)

Teelt: peren en appels

Werkt aan: waterbeschikbaarheid verbeteren, ziektes en plagen bestrijden, emissies verminderen, droogte tegengaan

Vragen, ideeën?

Bel of mail dan met de DAW Kennismatcher Peter Baltus of Sander Bos van de NFO.
Tel. 06 12 92 00 19 / pbaltus@nfofruit.nl / sbos@nfofruit.nl

www.agrarischwaterbeheer.nl
www.nfofruit.nl